

[Ingerlise Koefoed]

Men der kom altså ikke noget, og så syntes vi, at nu kunne det altså være nok, og derfor stiller vi dette forslag, som jeg da også regner med at vi får vedtaget, så det kan træde i kraft fra 1991.

Og så vil jeg godt sige, uden at ministeren skal føle sig forpligtet til at gå op og være vred over det, at jeg synes faktisk, denne regering har lidt for små sko på, når det drejer sig om kulturpolitik. Tænk, hvor mange mennesker det her vedrører! Tænk, hvad det betyder for velbefindendet, for udviklingen og sådan noget. Tænk, hvad det kan betyde til sin tid for at få et bedre bruttonationalprodukt, eller hvad det nu er, vi altid skal snakke om her. Så tag dog lidt større sko på og se at få gjort noget ved det.

Kulturministeren (Ole Vig Jensen):

Fru Ingerlise Koefoed fristede mig over evne. Jeg skal ikke gå ind i en debat, vi har haft ved så mange andre lejligheder, men lige bestemt på dette område, hvor vi taler om musiklovens frie midler, er der inden for de sidste godt og vel 3 år tale om en stigning på 43 pct. – 43 pct.! – bare på det ene område, som vi nu taler om her. Jeg mener faktisk ikke, man stadig kan postulere, at denne regering ikke er positivt indstillet over for kulturlivet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 185:

Forslag til lov om ændring af ophavsretsloven og fotografiloven. (Vederlagsordning for uindspillede bånd).

Af Søren Hansen (S) og Ingerlise Koefoed (SF) m.fl.

(FremSAT 8/2 90).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling**Kulturministeren (Ole Vig Jensen):**

Jeg skal kun gøre nogle få bemærkninger til det forslag, som her er fremsat af Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti. Sagen er jo kendt fra tidligere drøftelser og har været på dagsordenen efterhånden en hel del år.

Jeg har tidligere tilkendegivet, at jeg er meget opmærksom på de problemer, som opstår i forbindelse med de private indspilninger. Jeg har også sagt, at det ser ud til at være et voksende problem, og derfor er der god grund til at gøre sig overvejelser om, hvordan vi kan tilgodese ophavsretsindehaverne eller interessenterne lige bestemt på det her område.

Men som jeg har sagt ved andre lejligheder, er tiden ikke til at tage dette isolerede initiativ nu, om end jeg vedkender mig problemstillingen. Det hænger sammen med, hvad jeg også tidligere har nævnt, at vi venter på ophavsretsudvalgets endelige betænkning. Denne gang kan jeg sige: Nu kommer den.

Ophavsretsudvalget har afholdt sit afsluttende møde den 5. marts i år, og det vil sige, at vi inden for overskuelig tid, måske en måneds tid, vil kunne se betænkningen på tryk.

Tanken om at afvente den pågældende betænkning har ikke speciel tilknytning til forslaget isoleret set. Det er jo rigtigt, som det er fremhævet ved andre lejligheder, at der allerede ligger en betænkning fra 1982, som, hvis jeg husker ret, har behandlet spørgsmålet om en vederlagsordning for uindspillede bånd. I den forstand er problemstillingen ikke ny. Men på det tidspunkt, hvor jeg overtog ansvaret for Kulturministeriet i en periode, var vi så tæt på afslutningen af dette meget omfattende arbejde – som i øvrigt har været i gang i 15 år, hvor ophavsretsudvalget ikke bare har ruget stilfærdigt bag lukkede døre og vinduer, men har afgivet en række delbetænkninger undervejs – at den endelige betænkning altså kommer nu.

Jeg mener, at der nu er grund til, at vi på dette område lægger op til en overordnet og gennemgribende revision, hvor vi måske også får behov for at foretage en prioritering af en række forslag, som må forventes at skulle nyde fremme, når vi nu endelig går i gang med behandlingen af betænkningen. Jeg vil gerne endnu en gang

[Kulturministeren]

have lov til at afvente den udvikling, som nu er så tæt på, som den næsten kan være.

Qvist Jørgensen (S):

Det er jo Socialdemokratiet og SF, der fremsætter dette lovforslag om blankbåndsaftgiften. Det er rigtigt, som ministeren allerede har sagt, at den debat og de ønsker har bølget relativt længe frem og tilbage, og nu har vi så fremsat forslaget.

Det, der er tale om, er, at der skal erlægges et vederlag ved køb af uindspillede lyd- og videobånd. Uindspillede bånd anvendes oftest til at indspille lyd eller billeder fra radio og tv og af f.eks. lånte grammofonplader og bånd. Det er rigtigt, som ministeren siger, at der har været stillet nogle spørgsmål, og vi har konstateret, at vi har et stadig stigende problem med forskellige former for piratudgaver med bootlegoptagelser osv.

Vi forestiller os, at vederlagets størrelse skal fastsættes efter aftale mellem de organisationer, der repræsenterer ophavsmændene, producenterne og importørerne. Vederlaget forventes at blive på ca. 5 kr. for et lydbånd og ca. 20 kr. for et videobånd, selvfølgelig lidt afhængig af længden på båndet, og vi forestiller os det fordelt med $\frac{2}{3}$ til ophavsmændene og fremstillerne og $\frac{1}{3}$ til støtte til formål, der er fælles for ophavsmændene, og det vil især sige de nye og de smalle produktioner.

Det er tanken, at vederlaget skal opkræves hos producenterne eller importørerne, og omkostningerne til administrationen forventes at udgøre så lidt som ca. 2 pct. af indtægterne.

Vi forestiller os, at bånd, der anvendes til undervisning eller til syns- og hørehandicappede, fritages for vederlaget.

Alle de berørte rettighedshaveres organisationer og herunder producenterne støtter lovforslaget; retfærdigvis skal det så også siges, at sammenslutningen af leverandørforeninger er imod forslaget. Der er også lavet en større undersøgelse, som har vist, at også brugerne har forståelse og sympati for forslaget, bl.a. fordi provenuet går til ophavsmændene og dermed bl.a. til nye danske lyd- og videoproduktioner.

Vi ved jo, at lignende vederlagsregler allerede findes i mange andre lande, f.eks. i Finland, Norge, Island, Sverige, Vesttyskland, Frankrig og Østrig for at nævne en del.

Jeg vil godt sige, at vi forstår ikke, at vi skal have den diskussion om ophavsretsudvalget og ventetiden, og nu er det jo så tæt på, kan jeg forstå, den 15. marts, hvis jeg hørte rigtigt. I andre forhold inden for det samme område har man jo sagtens kunnet finde ud af at gennemføre ting og sager også på tværs af, hvad både SF og Socialdemokratiet har ment, uanset at betænkningssarbejdet ikke var færdigt, så vi forstår ikke rigtig, at man bruger det som begrundelse.

Jeg synes i øvrigt, det er interessant at notere sig, at ved den sag, vi netop har behandlet, var det økonomien, der skulle bære igennem, at man ikke rigtig her og nu kunne tage fat på det. Når den ikke holder, fordi det her er fuldstændig udgiftsneutralt for det offentlige, må man finde på noget andet, og i dette tilfælde er det altså åbenbart tiden, man finder forkert. Det synes jeg er lidt mærkeligt.

Eva Møller (KF):

Også jeg kan gøre det rimelig kort, idet jeg stort set kan henholde mig til det, ministeren sagde.

Jeg skal derudover tilføje nogle enkelte ting, og lad mig begynde med at sige til hr. Qvist Jørgensen, at når regeringen og regeringspartierne anvender forskellige argumenter for at afvise forslagene, så er det jo altså, fordi alle forslag ikke er ens. Det ville jo ikke være rimeligt at afvise samtlige forslag fra Socialdemokratiet og SF med den samme begrundelse. Vi finder det rimeligst at læse forslagene og afvise dem eller tiltræde dem ud fra de begrundelser, som vi finder rimelige i den enkelte sag.

Og i denne omgang på dette område skyldes det altså, at vi helst vil se ophavsretsområdet i en helhed, når nu ophavsretsudvalget er færdig her i marts måned. Jeg tror derfor på, at det vil være muligt i næste samling at finde en fælles løsning. Derfor kan jeg ikke medvirke til forslaget lige nu, selv om jeg har sympati og forståelse for de problemer, der rejstes.

Jeg ved også godt, at siden vi sidst behandlede forslaget, har en række af de lande, der ligger omkring os, indført afgift på bånd, og det betyder, at vi står i en ændret situation i forhold til, hvad vi gjorde sidst. Men det, der altså for os er den væsentlige ændring siden sidst og den væsentligste grund til at afvise forslaget, er, at ophavsretsudvalget er færdig med sit arbejde nu.

Ingerlise Koefoed (SF):

Dengang båndoptageren blev opfundet, var den et stort og meget besværligt og meget dyrt monstrum, som ikke var til at finde ud af at betjene for ret mange mennesker. Det har ændret sig siden. Vi har fået nogle glimrende små, let-håndterlige båndoptagere, som selv jeg kan bruge. Vi har fået mere og mere perfekte båndoptagere, vi har fået mere og mere perfekte bånd, og det vil sige, at overspilningerne, den lovlige private overspilning af bånd, både af musikbånd og af videobånd, stiger mere og mere.

Det er selvfølgelig dejligt for dem, der kan lide at have musik derhjemme på musikreolen, og det er selvfølgelig dejligt for dem, der gerne vil have video derhjemme på billedreolen, men det er altså knap så dejligt for de komponister, musikere, fotografer og andre, som kan se deres indtægter svinde af den grund.

Det har også den bivirkning, at hvis man ikke kan sælge en gramfonplade, et musikbånd, vel også et videobånd i tilstrækkelig stort oplag, så bliver det enten meget dyrt, eller også kan det simpelt hen ikke udkomme. Det betyder, at den mere seriøse musik og især den nye musik får meget vanskelige vilkår.

Det betyder også, at variationen inden for rockmusikken bliver mindre, end den måske kunne være. Det er kun de store solister og de store grupper, der kan komme ud, de andre må klare sig kummerligt ved at rejse rundt i landet – de af dem, der overhovedet har mulighed for det. Og det tror jeg i virkeligheden indskrænker den del af musikken, som de unge mennesker hører meget, til at blive væsentlig mindre udviklet, mindre følgende med tiden, end den ellers kunne være.

Jeg mener, at kvaliteten på denne måde både inden for den nye klassiske musik, jazzmusikken og rockmusikken kan være i fare.

Jeg synes, at dette forslag – som jo har været ønsket længe, vi har i Kulturudvalget den ene gang efter den anden fået ønsker om det – var lige til at gennemføre. Det er billigt, det koster ikke staten en øre, og det må da være en fryd for ministeren, at der tilmed kommer penge til at støtte både komponister, fotografer og alle mulige andre, der arbejder med disse væsentlige ting, og til at støtte særlige tiltag.

Ministeren kan altså blive fri for at støtte, blive fri for vores sædvanlige opfordring om at ta-

ge penge op af pengepungen og fryde sig over, at kulturlivet alligevel – eller måske netop nu – kan udvikles ekstra.

Det er ikke svært at administrere, og det er meget let at læse. Jeg synes, det er et glimrende forslag. Jeg synes, at man skulle tage imod det med kyshånd. Når nu det her ophavsretsudvalg, som minsandten ikke har haft det nemt i de 15 år, er blevet færdig, så synes jeg, at det, hvis vi ikke kommer igennem med forslaget nu, skulle foreslå ministeren at fremsætte det her forslag, sådan som det er.

Helge Sander (V):

Afgifter er ikke noget, der lyder godt i Venstres øren, men vi kan ikke afvise, at den private kopiering er en langsom tyndslidning af kulturlivet. Derfor skal der ikke bare lyde en kold og kynisk afvisning. Men jeg vil gerne bl.a. lægge mig op ad det, som blev omtalt af kulturministeren og af fru Eva Møller, nemlig den situation, vi står i nu, hvor vi afventer ophavsretsudvalgets endelige betænkning.

Når jeg ikke synes, det er helt ligegyldigt, så er det, fordi netop det her hjørne af ophavsretsområdet viser, at vi har et vist behov for at få afklaret en række områder måske i sammenhæng og derved vil kunne få løst problemerne. Jeg må erkende, at vi ikke er så begejstrede for at løse det her problem med en vederlagsordning for uindspillede bånd.

Men hvis vi skal have en løsning, så kan man sige: Hvilken og hvordan? Her vil jeg gerne drage hele spørgsmålet ind i en EF-sammenhæng. Det har været nævnt, men for mig står det ikke ganske klart, hvordan det forholder sig dels i direktivsammenhæng, dels i sammenhæng med de ting, der allerede er indført i forskellige lande. Bl.a. har jeg forstået, at der på det seneste i Vesttyskland er sket en ændring, siden vi talte om det sidst.

Men det er jo en del af hele afgiftsproblematikken, som vi skal løse i de nærmest forestående år. Derfor synes jeg, at det ville være meget naturligt, at vi tog det i en helhed.

Nu nævnte jeg EF, men det var måske ikke irrelevant at sige mere end det, for det fremgår klart af bemærkningerne til dette lovforslag, at de nordiske lande har løst det på forskellig vis, Finland i en version, som vi møder her i dag, og de andre lande på en lidt anden måde. Derfor ville jeg meget gerne, at vi, når vi skal kigge på

[Helge Sander]

det på et senere tidspunkt, ser det i en større sammenhæng både nationalt og internationalt.

Jeg må lige kommentere forslagets bemærkninger om, hvorledes provenuet skal anvendes. Jeg må sige, at det, der er nævnt, reelt dækker dér, hvor behovet er, for vi kan ikke se bort fra, at der er et behov, fordi teknikken har hjulpet os til, at det er så forfærdelig let at kopiere i dag. Det er jo det, det i virkeligheden handler om.

Derimod tror jeg, at man tager lidt for let på administrationen af det. I hvert fald går man ud fra, kan jeg næsten se, at det alene baserer sig på det, der bliver afspillet i radioen og i lokalradioerne og for filmenes vedkommende selvfølgelig i de andre medier.

Men dér, hvor min anke er størst, er vedrørende det andet område. Dér synes jeg, at man drager sociale støtteordninger ind i billedet, og vi synes ikke, det er rimeligt, at vi løser det ad den vej. Der kan være meget godt i det eksperimenterende og i fornyelse og nyskabelse inden for det allerede kendte og til uddannelsesformål osv., men dér synes jeg, man går lidt ud over det, som jeg i hvert fald i første omgang føler der er det reelle og det, der er problemet, og det, som jeg her har udtrykt en vis sympati for.

Som allerede nævnt i forlængelse af ministerens indlæg vil vi sige nej i dag, men gerne være afventende.

(Kort bemærkning).

Qvist Jørgensen (S):

Hr. Helge Sander har gjort den iagttagelse, at der er forskellige måder at praktisere det på. Hr. Helge Sander har også gjort den rigtige iagttagelse, at vores sympati ligger mest hos den finske model; den synes vi er mest sammenlignelig med dette forslag.

Det, der er det interessante ved den finske model, er, at man ikke er faldet for fristelsen til at benytte lejligheden til også at få pengene i statskassen. Der er et direkte forhold uden om statskassen til kunstnerne.

Det andet, som hr. Helge Sander var inde på, er spørgsmålet om administrationen. Det gjorde jeg også en lille smule ud af. Det er en fantastisk billig administration. En af grundene til, at den er billig, er, at vi også dér ligger rimelig tæt op ad den finske ordning, hvor man siger, at vi undersøger det og foretager fordelingen ud fra nogle kriterier, som er umiddelbart aflæselige, netop hvad der bliver brugt i radio-

fonierne, i lokalradio, som hr. Helge Sander også var inde på.

(Kort bemærkning):

Ingerlise Koefoed (SF):

Det er klart, at jeg ikke har noget som helst imod, at man tager sociale hensyn. Men jeg synes nu, det er mærkeligt at bruge den argumentation imod det her forslag. De penge, som man vil give fra den anden del, er jo penge til at støtte bl.a. ny musik, bl.a. ny seriøs musik. Det er jo præcis et formål, som også varetages af Statens Kunstfond, altså et rent kulturelt formål, for at fremme nogle ting, som har svært ved at overleve.

Det er altså ikke for, at de stakkels komponister skal få smør på brødet – det må de også gerne få – det er først og fremmest for at give mulighed for, at noget musik, som ellers har svært ved at komme frem, kan komme det.

Pia Dahl (FP):

Jeg vil godt vædde på, at der ikke kommer én eneste krone hjem i afgifter, hvis det her forslag bliver vedtaget. Det er, ligesom man anser befolkningen for at være tåber, når man foreslår, at der skal betales afgift af uindspillede kassettebånd og videobånd. Det er jo så nemt at smutte hen og købe det i et af vores nabolande. Det er givet, at det vil blive et grænsehandelsobjekt i lighed med cigaretter og spiritus, og hvad folk ellers køber på den anden side af grænsen.

I øvrigt forstår jeg ikke rigtig logikken i, at S og SF, som jo ellers synes, at kunsten som sådan, her det levende billede og musikken, skal ud til en så bred del af befolkningen som overhovedet muligt, foreslår at pålægge afgifter, således at det bliver dyrere for arbejdsmand Olsen at gå ud og købe sig et kassettebånd. Det kan jeg ikke se hænger rigtigt sammen.

Så vil jeg godt sige til kulturministeren, at Fremskridtspartiet finder ikke, at der er noget som helst problem i privat mangfoldiggørelse af lyd og billede. Vi ved, at salget af både plader og compactdiscs er højere, end det nogen sinde før har været. Ydermere er det sådan, at hvis jeg beslutter mig til at købe en plade og at indspille den på mine egne bånd, så synes jeg da, at jeg har betalt for pladen, og så skal jeg vel også have mulighed for at spille den i min bil, hvis jeg er så heldig at have en båndoptager i min bil.

[Pia Dahl]

Det samme gælder, når jeg fotograferer mit lille barn hjemme i haven. Det synes jeg ikke jeg skal betale afgift til staten af, heller ikke – nu har vi lige talt musikskoler – hvis jeg beslutter mig til at tage en transportabel båndoptager med hen på musikskolen for at høre, hvad lille Jens, eller hvad han nu hedder, kan fremtrylle af dejlig lyd. Det er efter min bedste overbevisning asocialt.

I det hele taget finder Fremskridtspartiet, at hele ophavsretsområdet som sådan er bedst tjent med en nedtrapning over en kort årrække. I den forbindelse skal jeg henvise til beslutningsforslag nr. B 66, som vi fremsatte i folketingsåret 1987-88, 1. samling. Det kan man blive klog af at læse.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg må sige, at jeg ville føle mig lidt underligt tilpas, hvis jeg købte en grammofonplade og gik hjem og spillede den af på et bånd til mit eget brug. Jeg ved ikke rigtig, hvorfor jeg skulle gøre det. Det kan selvfølgelig være, jeg har en båndoptager stående et andet sted i huset.

Det, jeg måske kunne tænke mig – og så håber jeg, det er lovligt – var at gå hen og købe en plade, som jeg holdt meget af, eller et bånd, som jeg holdt meget af, og så afspille det i ét eksemplar og forære det til min søn, som spiller. Eller jeg kunne gå hen på musikbiblioteket – men det tør jeg jo næsten ikke sige her – og låne en plade eller et bånd og så spille det over til mig selv.

Det er jo sådan, det sker. Det er jo sådan, folk gør, og det har man lov til at gøre, men derved sælges der selvfølgelig også færre plader end normalt. Derved sælges der færre musikbånd end normalt.

(Kort bemærkning).

Pia Dahl (FP):

Men så kan jeg da ikke undlade at foreslå SF og fru Ingerlise Koefoed, at folk skal betale lidt mere for at låne plader og bånd på bibliotekerne.

Det kan godt være, at fru Ingerlise Koefoed finder det underligt, at man kan finde på at overspille nogle af sine egne plader på bånd, men det synes jeg ikke er spor underligt. Det kan jo godt være, at man ikke har lyst til at høre

en hel plade på én gang, og at man godt vil mikse sine egne bånd med forskellig musik. Det er da ikke utænkeligt.

Derudover må vi se i øjnene, at f.eks. når det gælder videooptagelser af udsendelser i fjernsynet, har de, der har produceret de udsendelser, i forvejen fået deres penge for det. Det kunne godt tænkes, at jeg er i Folketinget kl. 10 om aftenen, men at der er en film i fjernsynet kl. 8, som jeg utrolig gerne vil se. Så er det da en praktisk metode, og det synes jeg ikke jeg skal betale til staten for. Det samme gør sig gældende, når der bliver spillet plader i radioen. Der er betalt Koda-Gramex-afgift for det.

Marianne Jelved (RV):

Da Det Radikale Venstres ordfører på ophavsretslovområdet, fru Elisabeth Arnold, ikke kan være her i dag, fordi hun er andet sted i huset, hvor hun arbejder med anden lovgivning, skal jeg sige følgende på hendes vegne:

Lovforslag nr. L 185 er udarbejdet på baggrund af, at der faktisk er stigende problemer på området. Nu skal jeg ikke gentage alt det, tidligere ordførere har sagt, bare understrege, at det problem og den stigning i problemet, som lovforslaget beskriver, er Det Radikale Venstre fuldstændig enig i.

Mange lande prøver at finde en måde at afhjælpe problemet på, hvor man tilgodeser retlighedshaverne på den ene eller den anden måde. Det har Det Radikale Venstre igennem adskillige år også været interesseret i at finde en løsning på, og det er vi stadig.

Vi har noteret os, at kulturministeren siger, at ophavsretsudvalgets afsluttende betænkning kommer meget snart, og vi er indstillet på at tilslutte os ministeren, som siger: Lad os se på det i den sammenhæng.

Jeg skal slutte med at sige, at Det Radikale Venstre under alle omstændigheder vil medvirke til at finde en løsning, der tilgodeser intentionerne i nr. L 185.

Duetoft (CD):

Jeg vil gerne sige, at CD ikke kan støtte det her forslag. Grunden til, at vi er imod det, er ikke, at vi ikke synes, det er synd for de mennesker, der har lavet et kunstnerisk værk, at de ikke får noget ud af det, at de ikke kan leve af det, eller at de ikke kan få økonomisk støtte. Vi er helt overbevist om, at man bør kunne det. Men

[Duetoft]

vi tror ikke på afgiftsmodellen, som den er skitseret her, og det gør vi ikke ud fra et grænsehandels synspunkt.

Vi har jo set, da vi nedsatte afgiften på bånd, hvor mange bånd der pludselig blev købt i Danmark, hvor de formodentlig tidligere har været købt i nabolande. Vi tror, at det, at vi pålægger en sådan afgift, bare vil betyde, at mennesker drager udenlands, og at de køber båndene derude.

Det vil i virkeligheden sige, at vi for at gøre det godt for én gruppe gør det dårligt for to. Hvis der bliver mindre handel herhjemme, så vil de mennesker, der har ophavsret, ikke få ret meget ud af det, men til gengæld rammer vi de erhvervsdrivende, der handler med bånd herhjemme, sådan at vi bare får flyttet et marked ud af landet. Det synes vi ikke er nogen særlig god idé.

Det, vi gerne på lang sigt vil kigge på, er, om man i EF-sammenhæng kan finde en løsning. Vi kan ikke helt forstå, at der skal være så stor prisforskel på bånd f.eks. i Tyskland og i Danmark, som der er. Det vil vi da gerne bede ministeren om at kigge lidt på. Det er klart, at hvis vi i den sammenhæng kunne lave nogle sammenligninger, der gør, at man enten i EF-sammenhæng eller ved aftaler med f.eks. Tyskland får lavet nogle afgifter, der ender i, at handelsprisen er nogenlunde den samme, så har vi ikke nogen problemer med det. Det er som sagt et grænsehandelsspørgsmål for os; formålet er vi enige i.

Der er altså nogle administrationsproblemer, og nu er det jo snart fredag eftermiddag, så man har lov til at drille hinanden lidt i al gemytlighed.

Jeg vil godt sige til hr. Qvist Jørgensen, at jeg var lidt fascineret af argumentationen om de handicappede. Jeg synes også, det er flot, hvis de handicappede kan få bånd, der ikke er denne afgift på.

Jeg skal bare minde hr. Qvist Jørgensen om Socialdemokratiets reaktioner for et halvt år siden, da CD foreslog, at bl.a. pensionister skulle have nedsat vægtafgift på biler. Da tror jeg Socialdemokratiet grinede ganske længe. De sagde, at det betød da bare, at alle lod deres bedsteforældre købe bilen, og så kørte de selv rundt i den, og så ville de snyde på den måde.

Jeg kunne i al stillfærdighed spørge, om hr. Qvist Jørgensen ikke tror, at man i virkelighe-

den kunne lave nøjagtig det samme efter det socialdemokratiske forslag, for man kunne jo bare købe båndet i en pensionists eller en handicappets navn, og så kunne det lade sig gøre alligevel.

Der er altså nogle administrationsproblemer i det, men vores grundsynspunkt er, at vi meget gerne vil se på det i EF-sammenhæng. Vi glæder os til, at ministeren kommer med et samlet oplæg. Det må blive først i næste samling. Men det foreliggende forslag må vi afvise.

(Kort bemærkning).

Qvist Jørgensen (S):

Må jeg starte med noget af det sidste.

Jeg tror, at hr. Duetoft har en lidt skæv erindring om det dér med vægtafgiften. Vi sagde faktisk klart, at en stigning, hvad enten den var på 80 pct. eller 55 pct., var helt uantagelig.

Jeg synes, man må være ærlig og sige, at det er rigtigt, at man f.eks. i Vesttyskland, hvor de har afgifter på uindspillede bånd i øjeblikket, kan få båndene billigere, end man kan i Danmark. Vi er opmærksomme på, at vi nok vil blive beskyldt for at forstærke grænsehandelsproblematikken, hvis vi lægger en afgift på disse bånd. Der er ingen grund til at skjule det, for det kan man måle på handelen.

Men jeg tror, at det skyldes i hvert fald tre forskellige forhold.

Det ene er noget med udbud og efterspørgsel, altså hvor stort markedet er.

Det andet er, at de, der har prøvet at købe bånd syd for grænsen, vil vide, at de billigste bånd kun er egnet til båndsalat og bliver det meget hurtigt. Det har altså noget med kvalitet at gøre.

Og endelig er der, så vidt jeg erindrer, noget med to forskellige momssatser, der spiller ind. I hvert fald det med momssatserne kan vi vel forvente bliver ordnet ad anden vej, om jeg så må sige.

Med hensyn til de handicappede er jeg meget tilfreds med, at hr. Duetoft har noteret sig vores positive holdning. Jeg mener klart, at vi kan løse problemet, uden at man behøver at sende sin bedstemor eller sin handicappede bror, hvem man nu måtte være i nærheden af, af sted for at købe bånd. Der skal selvfølgelig være ordnede forhold, og det bliver noget med, at Dansk Blindesamfund, DSI osv. kommer ind i billedet.

Lysholm Christensen (KRF):

Vi glæder os alle sammen over de teknologiske fremskridt på musikkens område. Jeg tænker på nydelsen ved at lytte til musik, som afspilles på et godt anlæg hjemme i ens stue. Vi har fået nogle fantastisk gode muligheder de senere år.

Men denne teknik skaber nogle problemer, og det er dem, der er anledning til det foreliggende lovforslag. Der er nogle ophavsmænd, der har nogle rettigheder, der skal sikres; det er vi helt enige med forslagsstillerne i.

Men vi tror egentlig ikke, at det kan lade sig gøre at løse problemet på den skitserede måde. Jeg vil godt ligesom tidligere ordførere knytte an til grænsehandelsproblemet: Vi bør lave en løsning i samarbejde med de øvrige EF-lande, således at vi får en harmonisering.

Jeg har også noteret mig kulturministerens bemærkninger om, at ophavsretsudvalgets betænkning er på vej, og at vi derfor kan forvente et udspil fra kulturministeren på dette område måske i næste samling. Så derfor er forslagsstillerne lidt tidligt ude med dette forslag.

Jeg vil godt lige knytte et par kommentarer til den skitserede anvendelse af de midler, som vil komme ind, hvis dette forslag bliver gennemført.

Pulje 1 skal fordeles igennem Koda, NCB og Gramex, er det skitseret, til de berettigede og pulje 2 til særlige formål.

Mine bemærkninger skal knytte sig til Koda, NCB og Gramex, disse institutioner, som har vokset sig lidt vel stærke, synes jeg nok, de senere år. Jeg vil nævne et konkret problem, som viser, at de ikke helt har magtet at fordele de nuværende midler retfærdigt.

Der er en del lokalradioer, som føler sig i klemme. Jeg tænker specielt på lokalradioer, som virker ud fra et kristent grundlag. De spiller en del musik, som ikke opfylder de betingelser, hvorefter man uddeler penge. De indbetaler godt og vel 1 mio. kr. til disse institutioner, uden at der kommer nævneværdige beløb tilbage til de folk, der har komponeret og skrevet tekster og produceret musikindslagene. Det føler de dybt uretfærdigt.

Derfor må jeg sige, at min betænkning og så går på, om disse institutioner ville være i stand til uden alt for meget bureaukrati at fordele disse penge retfærdigt. Men det er måske en bekymring, jeg tager lidt på forskud.

Vi skal blot sige, at vi er opmærksomme på, at der er et problem, men løsningen finder vi altså ikke tilfredsstillende i det foreliggende forslag.

Søren Hansen (S):

Jeg synes, det er værd at notere, at dette forslag ligesom det forslag om musikskoler, vi netop har behandlet, har vakt glæde, ja sågar begejstring i visse kredse. Det har opnået anerkendelse og støtte fra alle berørte parter, både hos dem, der skal have, og dem, der skal give. Det er faktisk temmelig unormalt for kulturlovgivning i dette land.

Med de lovforslag, vi har behandlet inden for det sidste års tid eller halvandet, af den type, som kulturministeren har forelagt, forholder det sig lige præcis modsat. Jeg minder om musikloven, teaterloven, musikbibliotekerne – afgiften – museumsloven og folkeoplysningsloven. Vi, der sidder i Folketingets Kulturudvalg, har oplevet, at den ene protesterende deputation efter den anden står i kø uden for Folketingets Kulturudvalgs dør. I øjeblikket tror jeg der venter 40–50 deputationer på at komme ind og protestere mod den lovgivning, som kommer fra Kulturministeriet.

Med dette forslag stiller det sig altså modsat: De berørte parter er alle glade og fornøjede med et forslag, som øver en højere grad af retfærdighed på det område, som vi sigter på her.

Og så er det altså et forslag, som ikke koster staten en eneste øre. Jeg fristes til i forlængelse af fru Ingerlise Koefoeds bemærkninger om denne sag at gøre en bemærkning.

Jeg synes, at man skal – det har vi jo været inde på ved flere lejligheder – se tingene i lidt større sammenhæng. Det er rigtigt, at det ikke koster staten en øre – tværtimod. De penge, der er tale om her, bliver udbetalt i honorarer, i lønninger, som kommer tilbage i statskassen i form af først og fremmest A-skatter og moms. Det vil altså sige, at staten, som Kulturministeriet er en del af, vil kunne få økonomisk gavn af dette forslag. Det er ikke derfor, forslaget er stillet, begribeligvis, men det er en sidegevinst ved forslaget.

Forslaget er altså båret af et ønske om at øve en højere grad af retfærdighed over for dem, der producerer de kunstneriske oplevelser, som alle, jeg tror samtlige ordførere, har hæftet sig ved at vi kan glæde os over.

[Søren Hansen]

Men én ting er at kunne glæde sig over det, noget andet er at købe én plade og overspille den 10 gange. Jeg ved ikke, hvor mange biler Z-partiets ordfører har sammen med familiemedlemmer eller andre. Jamen det er da meget godt, at man føler, man har den ret. Men jeg føler ikke, at det er ret og rimeligt over for den, der har produceret det værk, der er tale om.

Jeg takker naturligvis de partier, som – ikke overraskende – har støttet forslaget. Og til de øvrige partier vil jeg gerne sige, at for hver eneste dag, for hver eneste uge, måned og år, der er gået – der var en, der antydede, at vi var for tidligt ude; det synes jeg ikke der på nogen måde er tale om – og for hver eneste dag og uge og år, der går, inden et forslag af denne type gennemføres, vil den uretfærdighed vokse, som jeg har kaldt legaliseret tyveri, for det er jo det, der er den væsentligste anvendelse af de blanke bånd.

Andre ordførere har været inde på dette med, at man låner en plade på det offentlige musikbibliotek, man køber en plade og kopierer den i et eller andet antal. Ja, det er lovligt efter den nuværende lovgivning, men en form for tyveri er det. Jeg har kaldt det legaliseret tyveri. Det vil vokse, det vil fortsætte, indtil vi får en lovgivning af denne type.

Det er på denne baggrund, vi har fremsat lovforslaget, og det er på denne baggrund, har jeg forstået, ophavsretsudvalget har fremsat sin delbetænkning om dette område. Det er i erkendelse af, at det er et område, hvor det haster med en beslutning for at standse det legaliserede tyveri.

Det er den ene grund. Og den anden grund er, at man har erkendt, at dette er et område, der kan isoleres i forhold til det øvrige ophavsretsområde.

Hvis man ikke havde erkendt de to ting, så havde man ikke lavet en delbetænkning. Hvis ikke man både havde erkendt, at det var en sag, der hastede, og en sag, der kunne isoleres fra det øvrige område, så havde man ikke kunnet gøre det. Man har gjort det i erkendelse af begge dele. Derfor synes jeg ikke, at vi kommer for hurtigt ud.

Kulturministeren svarede i går Kulturudvalget på et spørgsmål fra undertegnede om, hvorvidt kulturministeren var indstillet på at fremsætte et lovforslag. Det har jeg været indstillet på. Jeg har sagt det til kulturministeren mange gange. Jeg har stillet spørgsmålet i Kulturud-

valget, hvis jeg husker rigtigt, den 11. oktober sidste år, og i går kom altså kulturministerens svar.

Jeg skal referere en lille smule fra det i øvrigt meget korte svar. Jeg minder om, at årsagen til, at man ikke kunne imødekomme det sidste lovforslag, var økonomien. Der var ikke grænser for, hvad man kunne hæfte op på det. Når økonomien ikke var klar på forhånd, så kunne man jo ikke. Det kan man altså ikke bruge mod dette lovforslag, og så finder man nogle andre argumenter, og jeg skal nævne nogle af dem.

Nu skal man, siger ministeren, »overveje det nøje«. Når man har gjort det, skal man »være opmærksom på«. Så skal man »vurdere i sammenhæng med«. Og så skal man foretage »en omfattende og en grundig høring«.

Jo, jo, jeg ser for mig, at de første 15 år, der nu er gået, forlænges med et eller andet antal uger, måneder og år. Det er derfor, vi har sagt, at i erkendelse af, at denne sag allerede har hastet for længe, i erkendelse af, at området er afdækket og afklaret, så er det en sag, vi bør gøre noget ved og bør gøre noget ved på nuværende tidspunkt.

Som sagt har vi prøvet at tilskynde ministeren – det har været forgæves – til selv at fremsætte et lovforslag. Jeg synes ikke, denne sag så lidt som meget anden kulturlovgivning egner sig til politisk uenighed og konfrontation. Derfor har vores ønske været at få ministeren til at fremsætte et lovforslag. Grundlaget har været i orden, men ministeren har altså ikke ønsket det, bl.a. med de argumenter, som stod i svaret af gårts dato. Det er også derfor, vi har fremsat lovforslaget.

Jeg vil anbefale de partier – det gælder, sådan som jeg har kunnet lytte mig til det, stort set alle partier – der har erkendt behovet for, at der gøres et eller andet, fordi der er en urimelighed heri, at man sætter tempoet noget op, at man lytter noget mere til, hvad der siges blandt de berørte parter – det er vel ikke helt ligegyldigt – herunder brugerne. Man bør se på, hvad der er sket i det udland, man altså nu regner med at folk vil styrte til for at købe et bånd – er det 15 eller 20 eller 30 kr., det koster? – hvor de allerede har gennemført en lovgivning af denne type. Og når man så har erkendt dette, så læg oveni de kulturpolitiske gevinster, der uundgåeligt vil følge i kølvandet på en lov af denne type.

[Søren Hansen]

En ordfører mente, at der var tale om en social støtteordning. Nej, det er der ikke. Jeg vil sige, som fru Ingerlise Koefoed sagde: Jeg synes, det er helt udmærket, at også kunstnere har mulighed for at få smør på brødet. Det er ikke det, dette forslag skal sikre. Det skal vi sikre ad anden vej. Dette forslag skal sikre, at der kommer mere gang i det danske kulturliv.

Jeg håber, at man under udvalgsarbejdet, når man får lejlighed til at komme lidt dybere ned i spørgsmålene og nogle af de begejstrede deputationer melder sig, vil se de positive sider i forslaget i så klart og så afklaret lys, at man også vil drage konsekvensen af det.

Jeg vil gerne knytte nogle kommentarer til et par af ordførerne. Den ene vedrører spørgsmålet om EF, som flere har draget ind i debatten. Hvad dette angår, har jeg forstået det sådan, at EF-Kommissionen er i gang med positivt at overveje en forordning på dette område, og det er min fornemmelse, at vi ville stå langt stærkere, hvis vi allerede havde en lovgivning og derfor med den baggrund kunne blande os i debatten. Jeg synes altså, det taler til fordel for, at man gør noget nu, og at det ikke kan bruges som motivering for at vente og skyde ud osv.

Hvad angår spørgsmålet om grænsehandelen – jeg har været lidt inde på det – tror jeg altså ikke meget på, at det er et problem, der vil dukke op i det omfang, der er tale om her. Det er en meget begrænset afgift, der er tale om, og når der kan være forskelle i omkostningerne for forbrugeren, skyldes det ikke afgiften, for den er jo allerede indført både i Sverige og i Tyskland, men årsagen må findes et andet sted, og formentlig er det avancernes størrelse, der må komme ind i billedet her.

Jeg håber som sagt, at den forståelse for problemet, der er kommet til udtryk fra ordførerne, vil bære igennem, sådan at vi også under det forestående udvalgsarbejde vil være i stand til at finde nogle praktiske løsninger på, hvordan vi kan fjerne en åbenbart urimelig situation – fjerne det, der er legaliseret tyveri.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 201:

Forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension. (Administrative ydelser).

Af arbejdsministeren (Kirkegaard).
(Fremsat 7/3 90).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 6 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 193:

Forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension og lov om Lønmodtagernes Dyrtidsfond.

Af Aage Frandsen (SF) m.fl.
(Fremsat 21/2 90).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Jeg skal indlede debatten med at redegøre for regeringens holdning til det af SF fremsatte forslag. Dette forslag går ud på at hæve grænsen for anbringelse af ATP's og LD's midler i aktier m.v. fra 25 til 40 pct. Den begrundelse, der anføres, er, at Folketinget i 1989 vedtog at hæve loftet for forsikringsvirksomheders og pensionskassers tilsvarende investeringer.

Det er regeringens opfattelse, at forslaget er betænkeligt i det hele taget, og at det i øvrigt er overflødig.

Vi taler her om at give de to fonde udvidede muligheder for at foretage investeringer i såkaldt risikobetonede aktiver. Der er imidlertid det specielle ved både ATP og LD, at de er oprettet ved lov, og at opsparingen i de to fonde er obligatorisk. Det pålægger Folketinget et særligt ansvar for at sikre, at der ikke opstår tab for de mennesker, der har penge til gode i de to fonde.